

Izhaja vsaki dan.

Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri zjutraj. Ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj.

Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.

Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 5. zvečer. — Cene oglašom 16 st. na vrsto petič; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.

TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Ptošno-hranilnični račun št. 652.841.

Vojna na skrajnem Vztoku.

(Brzobjavne vesti).

Blokada Vladivostoka.

PARIZ 14. Pariški list »Matine« poroča iz Petrograda, da zadnje vesti, prihajajoče iz Vladivostoka, naznanjajo, da je pričakovati blokade Vladivostoka. Vse oblasti so izročene poveljniku trdnjave. Mnogo prebivalcev je že zapustilo mesto.

PETROGRAD 14. Zsčasni poveljnik Vladivostoka je proglašil obredno stanje v trdnjavi. Del civilnega prebivalstva v vsej naglici zapušča mesto ter se odpravlja v Rusijo.

Dogodki v Rusiji.

Strajk v Kazanu.

KAZAN 14. V tukajšnjih tiskarnah za novine je bilo danes delo ustavljeno.

Vseučilišče v Moskvi zopet otvorjeno.

MOSKVA 14. Vseučilišče je bilo danes zopet otvorjeno. Djakom je dovoljeno, da se smejo posvetovati, v koliko so pripravljani, da zopet poslušajo predavanja. Ista prično baje dne 20. t. m.

Brzobjavne vesti.

Prestop na luteranstvo.

DUNAJ 14. List »Alldeutsche Correspondenz« javlja, da je 163 nemških dijakov na Dunaju prestopilo na luteranstvo.

Ožja volitev na Ogrskem.

BUDIMPEŠTA 14. V IX. in X. okraju je bil Ballaghi (Košutove stranke) izvoljen zgoljno državnim poslancem.

BUDIMPEŠTA 14. V volilnem okraju Edeleny se je vršila danes ožja volitev med kandidati liberalne stranke Balom Roga'yi in pristajšem Košutove stranke Stefanom Nagy. Izvoljen je bil poslanecem prvi z večino 250 glasov.

Nova portugalska zbornica.

LIZBONA 14. V novi poslanski zbornici je 113 pristajšev vladne stanke, 33 konservativcev, 3 liberalci, 2 neodvisna in 2 nacionalista.

Francozka zbornica.

PARIZ 14. Zbornica je izvolila pod predsednikom poslance Doumergue, ki so ga kandidirale skupine leve, z 215 glasovi. — Konservativec Dany Cochen je ostal v manjšini.

Španski minister vnanjih stvari.

MADRID 14. Minister vnanjih stvari Villa Urrutia je odpotoval na Dunaj, da izroči cesarju svoje odzvalno pismo. Istočasno se je novoimenovani španski poslanik vojvoda Bailen podal na Dunaj.

Izjava poljskih listov.

LVOV 14. Vsi poljski listi Galicije, Slezije in Poznańske priobčujejo izjavo, ki

PODLISTEK.

129

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Senoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. C.—č.

Molče. Črni plišči jim odletajo, pripogneno kopje seče zrak, vodi jih prior Berislav. Že se jim kopje zadevle v zadajo četo kraljice. Četa stoji kakor zid, sluša vojno mladega vodje Ivana Gorjanskega. Ali kopje križarsko se nemilo zasaja v živo meso pešcev, kupi mitvih pokrivajo zemljo. Mladi Gorjanski naganja konja, že mu plava buzdovan nad glavo priorja vranskega, ali zabliznela je sablja Berislavova, buzdovan je odletel, a kopje je predrl srce četovodje. Naprej križarji! zadaja četa se umika k glavnemu voju. Skupaj! Skupaj! Branite kraljico! je grmel palatin. Prekano. Iz grmovja, iz šume vstajajo pešci Lacke Horvata,

prav, da vse poljsko prebivalstvo globoko občaluje sedanje dogodke in Ruskem-Poljskem in žalostni položaj ruskih delavcev ter smatra temveč za svojo dolžnost, da obsodi socialistično stranko, ki je spravila delavce na poto, ki so nevarna za njih same in za ves narod. Poljski listi zavračajo teditve zunanjih listov, češ, da sedanje gibanje pomenja pripravu za revolucijo ter konstatujejo, da sedanja agitacija na Ruskem-Poljskem ne izhaja od poljskih političnih strank, ter da je vsako tako delovanje v nasprotju z načeli poljske politike. Poljski izjavljajo, da kdor hujska prebivalstvo na Ruskem-Poljskem k nemirnom, ta da dela proti lastnemu narodu.

Rusko-japonska vojna pred forumom politike in jurisprudencije.

(Piše J. M.)

XX.

(Zaključni članek).

Japonska je dne 3. oktobra 1903. predložila ruski vladi nekoliko modifikacij ruskega protipredloga (japonskemu predlogu od 12. avgusta 1903). Izjavila je, da Japonska ne more podati izjave, določene od ruskega protipredloga glede Mandžurije in nevtralne zone v Koreji. Japonska je predlagala ob enem ruski vladi nevtralno zono, razmakano 50 km od vsake strani sečanje politične meje Koreje.

Odgovor Rusije na ta japonski predlog je dospel dne 15. decembra 1903. O Mandžuriji ni bilo ni besede v njem (ker je Rusija že davno izrekla svojo besedo o Mandžuriji in ker ni imela kaj reči, ko so vendar njene operacije govorile vsakemu dovolj jasno).

Rusija je poudarjala zahtevo, da Japonska ne uporabi ni ene točke Koreje v strateški svrhe. Rusija se je ob vprašanju nevtralne zone držala svojega prvotnega stališča. Japonska je zopet zavračala vprašanje o Mandžuriji in nevtralni zoni.

Zadnji odgovor ruske vlade je došel v Tokio dne 6. januarja 1904. Rusija je reklamirala še enkrat od Japonske izjavo glede Mandžurije in njenih obal. Temu nasproti je priznala Japonski še enkrat pravico do privilegijev ter pravice, pridobljene raznimi dogovori s Kitajem, izključivši seveda pravico kreiranja vnanjih kolonij, a vse to pod pogojem, da Japonska prizna nevtralno zono. Kar se tiče strateških namenov, Rusija ponavlja že prej izjavljene rešitve.

Japonska odgovarja dne 15. januarja v prejšnjem tonu.

Stem je bila diplomatska borba izčrpana. Igra je bila od tna:

lete kakor vrage. Vsi se siplejo na glavno četo. Navstaja groza brj. Nož na nož, prsa na prsa, pest, nož, kopito, vse se bori, boče, gazi in davi; ob škripanju, molitvi, kletvi pije suha zemlja rudečo kri. A sredi krvavega klopca sredi stral in kopja jadikujejo in kriče dvorkinje, kledeče na tleh poleg zvrnenih vozov, metajoče od sebe biserje in zlato. Sredi krvavega vrtnica je stal krvavi voz. Brez zavesti in na pol mrtva je ležala Marija, a kraj nje je klečala na vozu Jelisava. Z levico se je priklemala za sedež, desno pest je pritiskala k prsom. Dvigala je glavo, blede lici sta jej drhteli, usta so zevala, šepetala, a iz oči sta jej gledala strah in groza. Ali moli ali kolae? Moli preklinjaje. Sedaj jej je zablestelo oko, rudečica jej je skočila na obraz. Odleglo jej je. S četo plemčev je doletel Nikola Gorjanski. Obleka mu je raztrgana, prsa pomazana, v besnem boju je izgubil čelado.

— Plemiči! Rešite kraljico! je zakričal, skočil s konja in se postavil, držeči krvavi meč, pred kraljičin voz.

Rusija je hotela: pridobivati časa! Japonska pa: ne zgubljati časa! Rusija je hotela, za slučaj vojne, počakati konec zime. Japonska pa, nesprotno, je imela največi interes na tem, da sovražnost prično pred tajanjem ledu! Tako, da bo na eni strani koncentriranje vojske na kopnem na severu nemogoče, ali vsaj jako težko, a na drugi strani da križarjem prepreči odplovitev iz Vladivostoka.

Svet se je tresel in se nadejal, kar je dne 7. februvarja 1904 petrograjski glasnik donesel te le senzacionalne vrstice, datirane od 6. februvarja: »V smislu naloga, boljše nega od svoje vlade, je japonski minister na carskem dvoru obvestil carsko vlado, da Japonska pretrguje vsako nadaljnje dogovornje in da odpoklicuje iz Petrograda ministra z vsem poslaniškim osebjem. Na temelju tega se je videlo Njeg. Veličanstvu carju odpoklicati svojega ruskega ministra v Tokiju z vsem osebjem carskega poslanštva iz japonske prestolnice. Ta neumljivi korak in postopanje japonske vlade, ki ni smatrala primernim niti toliko, da bi počakala na odgovor ruske vlade, od poslani te dni, dela japonsko vlado odgovorno za vse eventualne posledice, ki bi navstale iz tega postopanja.«

Vojna je počila. Prekinjenje diplomatskih odnosov je pomenjalo za Japonsko napoved vojne. Vendar ni bil svet izgubil vake nade. Pravila mednarodnega prava in od tradicij zajamčeni običaji, so bili v svetu močnejši, nego najörneje slutaje... ali to so bile nade, prazne nade. Kmalu se je dvignil zastor nad krvavo dramo, a privzdignile so ga zgodovinske besede generala Pfluga iz Port Arturja v neki brzobjavki na ruskega carja: »Danes so Japonci prvokrat bombardirali Port Artur.«

Slutaje so se bile — žalibog — izpolnile!

Rusko-japonska vojna.

Trst, 14. februvarja 1905.

General Gromesevski in vojna sreča.

Z Reke poročajo, da je ruski general Gromesevski, poveljnik neke kosaške divizije, ki se je bojeval ob reki Jalu, pripovedoval nekemu sopotniku, vozeči se iz Ankone na Reke, da je bil tudi on težko ranjen ter da se je podal v Italijo, da tam okreva. V tork se je general odpeljal z Reke preko Budimpešte v Petrograd, da se predstavi carju ter da čaka nadaljnih ukazov, ker se hoče na vsaki način zopet vrniti na bojišče. Gromesevski je izjavil nadalje, da morajo Japonci vzlic svojim dosedanjim vspohom konečno vendarle podleči, da utegne vojna trajati še nekoliko let ter da Rusija stori vse možno, da porazi Japonsko.

— Reši nas v božjem imenu! je dahnila Jelisava, zgrabitvša ga za rame.

Od povsodi so se usuvali sovražniki, klopec je postajal vedno gostejši, vedna gosteje so padali mrtvi okolo voza. Nikoli niti trenil ni z očesom. Bled je in nem, ali trd kakor kamen. Pred seboj drži ščit, v roki mu je meč. Ljudje se rušijo okolo njega, on stoji kakor steber. Sedaj je navalil pešec, ranil Ivana Moroviča v roko, sedaj naperja kopje na Nikolo. Nikola zamahne, mu razkolje glavo in stoji zopet kakor steber. Samo zobje se mu balijo, samo očesi mu sevati. V tem prižvižga pušica in se zadre Nikoli globoko v rame. Nikola je zaškripal ali ostal je kakor steber. Sedaj, sedaj se stresa, sedaj pordečeva. Sablje zvenkečejo huje, bliže, plemič pada za plemičem, pred nogami se zvija umirajoči mu sorodnik Grgur Gorjanski, ali on ne sliši nič, nič — nego en sam gromični glas, kakor da mu kladivo tolče po sreč.

To je glas bana Ivaniša. Z enim skokom je skočil sredi kopja in sabelj predenj

Izjave generala Steselja.

General Steselj je dopisniku pariškega lista »Le Journal« priobčil, da so Japonci izgubili pred Port Arturjem 100.000 mož, in ne, kakor je bilo napačno sporočeno, samo 10.000. To je pripovedoval Steselju sam general Hiči, načelnik štaba Nogijeve armade.

Nesproti dopisniku lista »Petit Parisien« se je Steselj izrazil, da gradnja portarturske trdnjave ni bila še dovršena, ker Aleksejev ni verjel, da utegne priti do vojske. Tokom obleganja so Rusi zgradili pet furtov, so se enajst mesecev branili ter odbili 48 napadov.

Admiral Uatomski je rekel istemu dopisniku med drugim, da bo general Steselj v Petrogradu ponavljal besede generala Kondratenka, ki jih je izustil isti dan pred smrtjo: »Mi umrjemo, premagani bolj po slabomnih dvornikih nego po Japoncih.«

Steselj o vojni.

Dopisnika listov »Petit Parisien« in »Echo de Paris« sta imela v Adenu razgovor z generalom Steseljem ter sta ga vprašala, dobi-li Rusija zopet nazaj Port Artur. Steselj da je odgovoril, da ga dobi, toda pod pogojem, da Rusi postanejo gospodarji na morju. Ako ne, zamore Rusom po zmagi vrniti izgubljeno trdnjavo le mirovna pogodba! In Rusi zmagajo! Mandžurska armada izvrši to, česar ni zamoglo izvršiti brodovje.

Za spomenik generalu Kondratenku.

V Mukdenu so pričeli nabirati čezarne prispevke, da se generalu Kondratenku, ki je pel sredi meseca decembra v portarturski trdnjavi, postavi spomenik, oziroma, da se ustanovi kaka dobrodelna ustanova, ki bo nosila njegovó ime.

Iz državne zbornice.

(Brzobjavno-poročilo).

V večeranjni seji se je nadaljevalo prvo čitanje proračuna. Posl. Hagendorfer je izrazil željo, naj bi se čim prej uravnalo razmerje Avstrije do Ogrske. Ako ni trajna pogodba možna, je bolje, da se obe državni položici takoj ločiti. Govornik se je pritoževal, da so se povodom sklepa nemške trgovinske pogodbe premalo varovali interesi avstrijskega kmetijstva.

Posl. Prešek je izjavil, da hočejo češki agrarci še počakati, kaj da ukrene vlada glede varovanja njihovih interesov. Govornik je podrobno razpravljal o vprašanju poljedelstva ter je zagovarjal zaščito agrarskih interesov.

Na to je ministarski predsednik Gautsch izrazil svoje veselje, da je zbornica umaknila vse nujne predloge ter dovolila prvo čitanje proračuna. V tem vidi najkrajšo in najboljjo pot, da prične parlament zopet svoje redno delovanje.

Na to je prešel na nerešena vprašanja, ki jih je v svojem programem govoru ome-

konj, a na njem angelj osvete, Ivan Horvat. Oči so se srečale, zabliscale, lica pobledele, sablja Nikole je zablisкала, ali v hipu je odletela od težkega buzdovana; dviga se ščit, ali Ivan ga zlomi. Gorjanski je klonl na koleno.

— Haj! je zagrmel Ivan, ubijalec kralja! Glavo za glavo moraš dati.

Jelisava je skočila, razširila roki, izvalila oči, zinila, da bi zakričala; ne more, izdalo jo je grlo.

— Odseči glavo! je zapovedal Ivaniš vojaku, pokazavši na Gorjanskega. Nikola je zadržel, ali sablja je zažvižgala, zablisкала, glava je odskočila v prab, a iz trupla je šinila kri na Jelisivino obleko.

— Nikola! Nikola moj! je vrisnila žena v besen krik, stiskala si s pestmi glavo, klonila na kolena, zaječala, udarila se z roko ob čelo, zamolklo-besno kakor ranjena zver.

(Pride še.)

nil ter je povdarjal, da vlada ne želi, da bi se posamezna vprašanja rešila v zadovoljstvo ene ter v nezadovoljstvo drugih strank, mar več mora rešitev zadovoljiti obe stranki. Minister se nadeja, da se tudi češko nemško vprašanje ugodno reši.

Kar se tiče odnošajev do Ogrske, stoji vlada na stališču pogodbe od leta 1867. (Odobranje). Vlada smatra za svojo dolžnost, da lojalno izvede vsa določila pogodbe, ki obstoji med obema državnima polovicama. Ako pride pa do kake spremembe obstoječih institucij, tedaj bo avstrijska vlada rešila navstala vprašanja v sporazumu s parlamentom in splošnim javnim mnenjem ter bo znala varovati avstrijske interese. (Živahna pohvala. Ploskanje). Zbornica se bo osvedočila, da se ne bomo ob taki priliki omejili le na besede. (Pohvala). Toda energično bomo varovali tudi stalniče države kakor velevlasti, ki je sedaj večstoletnega razvoja, za kar so rodovi svoje najbolje sile žrtvovali. (Pohvala).

Ministerski predsednik je rekel konečno, da je vsprejel svojo službo kakor uradnik, ne iz osebnega častiljublja; on da služi stvari, v čiji službi polaga vse, kar ima: pošteno voljo in svoje skromno znanje. (Živahna pohvala. Ploskanje. Govorniku so splošno čestitali.)

Voditelj pravosodnega ministerstva je branil justično upravo nasproti težkim napadom dra. Tavčarja.

Dr. Kramar je izjavil, da je za politično skupnost z Ogrsko, kar je v interesu utrjevanja trgovinsko-političnega položaja nasproti inozemstvu, dočim se ni bati gospodarske ločitve od Ogrske. Iz ozira na skupno nevarnost nasproti drugi državi polovici, bi bil sedaj zelo ugoden trenutek za sporazumljenje med narodnostmi v Avstriji; vlada bi morala imeti le trdno voljo, da podeli vsem narodnostim enakopravnost.

Posl. Menger je naglašal, da so valed govora dra. Kramarja nade za nemško-češko sporazumljenje postale ugodnejše. Ako se to sporazumljenje posreči, oziroma ako se nasprotstva med obema narodnostima ublažijo, bo odstranjena glavna ovira za uspešno spremembo razmer v Avstriji.

Konec seje je posl. Daszynski hudo napadal gospodsko zbornico ter protestiral proti nezakonitemu umešavanju iste v poslovnik poslanske zbornice.

Nova verzija glede italijanskega vseučilišča.

Z Dunaja poročajo, da se v dobro obveščanih krogih govori, da odkar je prišel na krmilo baron Gautschi, se je v vladnih krogih spremenilo tudi mnenje glede sedeža italijanske juridične fakultete.

Dr. Körber je bil mnenja, da je smatrali vseučilišče v Inostu kakor tirolski deželni zavod, in da se torej fakulteta, ki pripada onemu vseučilišču, ne sme prenesti izven pokrajine.

Pod Gautschem so pa sedaj zavladali drugi nazori, namreč, da je vseučilišče v Inostu smatrati kakor državni zavod, s katerim zamore torej vlada svobodno razpolagati. Baron Gautschi bi bil pripravljen prenesti v slučaju italijansko fakulteto tudi v kako italijansko mesto izven tirolske dežele. Naučai minister baje s to idejo tudi soglašal.

Med mesti, kamor da bo vlada prenesti italijansko juridično fakulteto, se imenuje tudi — K o p e r.

Minister Witte o poljskem vprašanju.

Lvovskemu »Dzenniku Polskemu« so sporočili iz Varšave, da se je predsednik ministerskega sveta Witte izjavil nasproti nekemu Poljaku, da pride v kakih šestih tednih v ministerskem svetu na vrsto tudi poljsko vprašanje ter da se bo o istem razpravljalo. Ni izključeno, da dobe Poljaki neke pravice, toda obsežnih reform ni pričakovati še iz ozira na Nemčijo.

Ogrska kriza.

Današnje vesti z Dunaja in Budimpešte ne vedo ničesar poročati, je-li kateri ogrski politik nadalje pozvan pred cesarja v svrhu informacije o politični situaciji na Ogrskem. Mnenja grede navskriž ne le glede rešitve, ampak tudi glede trajanja te krize. Jedai mnenja, da se morda vendar posreči kako sporazumljenje med krono in koalirano opozicijo. V tem slučaju ne bo kriza posebno dolgo trajala. Drugi pa ne verujejo tako lahko v tako sporazumljenje in menijo, da bo

treba premagovati velike konflikte. V tem slučaju bi se kriza seveda jako zavlekla. — Pa bodi kakor hoče, dejstvo je, da Košutova stranka triumfira, da nje načela slave zmago-slavje in da so nje aspiracije po nezavisnosti Ogrske storile velik korak na poti do ureditvenja. Mi ne mislimo seveda — in tudi Košut sam gotovo ne misli na to — da bi se njegov program realiziral že sedaj. Ali prav odločno prevladuje prepričanje, da bo nastopajoča doba prehodna doba, prvi del mostu, preko katerega pride ločenje obeh polovic monarhije in personalna unija. V hpu, ko je Košut stopil pred vladarja, je prestopil njegov program tisto mejo, ki ga je ločevala od možnosti ureditvenja. Kolika samozavest je zavladala v vrstah koalirane opozicije, o tem nam govori dejstvo, da se iz teh vrst prav odločno zahteva, naj vlada sploh ne pozove na benega liberalnih politikov, marveč naj se posvetuje le z voditelji opozicije.

Sedaj je še le prav jasno, v kaki zmoti so bili oni možje, ki so bili leta 1867. sklenili pakt za vstvarjenje dualizma. Vsej nemško liberalni politiki, ki so računali, da bo tvorba dualizma v trajno podlago madjarskemu gospodstvu oaksraj Litve, nemškemu pa takraj reke, so se hudo zaračunali. Že se kaže v perspektivi bodočnosti samostojna Ogrska. Taka Ogrska pa ne bo več potrebovala pomoči nemških liberalcev, in se ne bo mogla — tudi ko bi hotela — več utikati v notranje stvari Avstrije, kar se je dosedaj vedno godilo Nemcem v prilog. Grdi, naravnost nemoralni so bili motivi, ki so vodili nemške politike, ko so, da bi sebi zagotovili križirno gospodstvo, izročili pod madjarsko sekiro ne samo slovenske narodnosti, ampak tudi par milijonov svojih lastnih soplemenjakov, a vrhu vsega še vse našo polovico v politično zavisnost od Madjarov in gospodarsko izmogovanje od strani one druge polovice.

Ogrski parlament se snide v petek v sejo, v kateri pa isti vsprejme le prijavo, da bo zasedanje posneje otvorno s posebnim prestolnim govorom. Parlament se potem odgodi na nedoločen čas.

Drobne politične vesti.

Predsednik Loubet se od-pove z Dunajska »Wiener Allg. Zeitung« poroča iz Pariza, da se predsednik francoske republike Loubet še pred koncem tega leta odpove svoji časti kakor predsednik, tako, da bo kongres zamogel koncem leta voliti novega predsednika. Loubetovo predsedništvo (francoski predsednik republike je izvoljen na sedem let) neha meseca februarja 1906. Kakor kandidatje za predsedniško mesto se imenujejo: predsednik senata Fallières, poslanik v Carigradu Cambon in bivši ministerski predsednik Combes. V dunajskih političnih krogih pa ne verjamejo tem vestem o odstopu predsednika Loubeta.

Stroške za stavke v rurski pokrajini cenijo na 90 milijonov mark.

Število dijakov na avstrijskih vseučiliščih narašča. Od leta 1899. je število naralo za 4000. Koncem leta 1900. je bilo na vseh avstrijskih vseučiliščih 16.775 dijakov, a koncem z makedga poluleta 1903/04 je znašalo število 20.135. Modroslovne fakultete, ki so v devetdesetih letih imele najmanjše dijakov, kažejo sedaj največji priraščaj, dočim medicinske fakultete nazadujejo glede števila. Na modroslovnih fakultetah je v 3 letih število slušateljev poskočilo od 2830 na 6176. Tudi število ženskih slušateljev se je pomnožilo. V zadnjih štirih polulettih je bilo vpisanih 2517 slušateljic; od teh je največji del pripadal modroslovnim fakultetam.

Bivši ministerski predsednik Körber odputuje ta teden, kakor poročajo z Dunaja, za dlje časa v Italijo.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Umril je včeraj po dolgi mučni bolezni gosp. Dragotin Slavik, oče tržaškega odvjetnika gosp. dr. Edvarda Slavika. Pokojnik je dosegel starost 71 let. Vsej obče spoštovani rodbini Slavikovi izrek: mo svoje najprisrčnejše sožalje.

Imenovanje v sodni stroki. C. kr. primorsko višje sodišče je imenovalo avkultantoma pravna praktikanta Hermana Ferjančiča in Julija Luccardi.

Odkritosrčna izpoved. V radikalnem italijanskem glasilu, v »Indipendente« od dne 13. t. m. čitam, da je socijalistični list »Lavoratore« predbaoval camorrietom, da so ti zadnji strahopetci, češ, da si ne upajo povsodi, in (ako treba) tudi pred sodščem javno povdarjati svojih političnih ciljev.

»L' Indipendente« odgovarja, da je socijalistom lahko tako pisati in tudi pred sodniki zastopati svoja strankarska in politična načela, ker bi sodniki, ko bi slišali ves socijalistični program, vskliknili: »Saj tega prepričanja smo tudi mi!« Drugo pa da bi bilo — pravi »Indipendente«, — ko bi kak »Indipendentov« somišljenik, javno, (pa bilo to tudi v kaki krčmi) razvijal program in namene svoje stranke. Takega bi prav gotovo zadelo več mesecev strogega zapera!!!

Bolj odkritosrčne izpovedi menda ni treba?!!

Delo in politika. Pod tem naslovom je priobčil »Indipendente« notico, ki se povspenja na višek drznosti. V tej notici pripoveduje, kako je del novih pristaniških del dobila neka tvrdka, kateri načeluje — med drugimi — tudi Kornelij Gorup. Kako misli in čuti ta gospod, za to se »Indipendente« ne briga. — Ne more pa molčati k temu, da ta gospod zahteva, da morajo biti istega političnega mišljenja žajim vsi, ki so pri njem na delu. A naravnost nezaslišano se zdi »Indipendentu«, da sili g. Gorup delavce, da morajo v tem zmislu podpisati neko izjavo, ki je sestavljena v jeziku, ki — ni italijanski. Na podlagi tega »groznega« stanja stvari vsklikne »Indipendente«: »Glej te, v kake namene služijo denarji občine!« (Občina prispeva namreč z enim milijonom kron za ta dela, ki bodo stala mnogo milijonov kron in ki bodo služila na korist — občini!)

Nu, mi smo tu v položaju, da nam niti ne treba povpraševati, je-li stvar res taka, kakor jo slika »Indipendente«, in lahko abstrahiramo od tega vprašanja. Kajti tudi v slučaju, da je res tako, kakor »Indipendente« podtika g. Gorupu, moramo strmeti, kako more priti s takim očitanjem glasilu stranke, ki je sama na višku najkruteje intolerances in ki zahteva od vsakogar, ki je v kakoršnikoli gospodarski odvisnosti od nje, da jej prodaja tudi svoje mišljenje, svoje prepričanje, svojo vest, svoje političko poštenje — iz kratka: poleg telesa tudi svojo dušo! Stranka, v katere imenu govori »Indipendente«, ni še dopuščala nikdar ni najrahleje svobode njim, ki so v gospodarski odvisnosti od nje. Žalostno, sramotno poglavje je to, kakor ista izkorišča v svoje strankarske in politične svrhe oddajanje tudi takih del, za katere morajo prispevati vsi občani brez razlike stranke ali narodnosti!

A mi vprašamo: kdaj je še občina tržaška dajala svojim slovenskim delavcem podpisavati kake slovenske izjave?! In vendar je velika razlika med kako zasebno tvrdko in kako občino! Zasebna tvrdka spekulira svojim denarjem na svoj riziko, občina pa izvršuje svoja dela na račun davkoplačevalcev! In ko treba plačevati, ne dela razlike, je-li davkoplačevalec Italijan ali Slovenec.

Če je kateremu delodajalcu v dolžnost obzirnost in enaka pravičnost na vse strani, je to gotovo občini, kakoršna je tržaška. In vendar je ravno tržaška občina najnetolerantnejši, najneasilnejši delodajalec nasproti vsem, ki niso Italijani! A »Indipendente« je glasnik njh, ki gospodarijo za občino. Zato mora imeti »Indipendente« res drzno in železno čelo, da si upa priti s takimi očitaji na adresu drugih, s katerimi v primeri so njegovi zaplečniki pravi ljuti volkovi. Pred svojim pragom pometajte, gospoda!

Iz Črnikala. (Dopis.) [V odgovor dopisniku iz »svečeniških krogov« v »Edinosti« od dne 15. januarja].

Gospod dopisnik se hoče skrivati pod svečeniški plašč, a sicer je — po potrebi — liberalcec ali pa klerikalec.

Ni res, da je občinski zastop dne 17. maja sklenil, naj občinski urad dekanst ostane tam, kjer se nahaja sedaj. Res je le, da je manjšina občin. zastopa abstinirala, ko je bil stavljen predlog za premeščenje občinskega urada v vas Dekani, ker je bila gotova, da je večina za rečeno premeščenje. To pa iz tih le razlogov: 1) Občinski urad je sedaj na samoti ob cesti rožanski. Tam ni prav varen kraj za občinsko blagajno. Dopisnik naj bi se spominjal, da je bil bivši župan Ivan M. h n é odpeljal občinsko blagajno na svoj dom iz strahu pred tatovi. Ali deželni odbor je zapovedal, da občinska blagajna mora biti v občinskem uradu in je ob tej priliki napovedal, naj se občinski urad premešči v vas Dekani. 2) Ni dostojno, da se iz občinske sobe, iz vrat v vrata, stopa v krčmo, da se v eni sobi uraduje, v bližnji pa popiva, kriči, ropota, proklinja, da je groza.

3.) Kakor da to še ni začeti, se pod sobami vrte mlinska kolesa, kar provzroča takov ropot in šum, da se večini niti razgovorjati ni možno v občinskem uradu. 4.) Občinski možje nimajo tam nobenega prostora za kakov svoboden razgovor, ker je v krčmi vedno kaka oseba, pripravljena za ovsduštvo. 5.) Je tudi to, da soba občinskega urada ni pripravna za pisarno po zimi radi mraza. Bilo je sicer v sobi nekaj poprav, ki jih je izvršil gospodar hiše, ali tudi sedaj ne odgovarja soba potrebi.

Nekateri somišljeniki gosp. dopisnika se izgovarjajo, češ, da so prejšnji občinski tajniki tudi v zimskem času bili zadovoljni s sobo občinskega urada. To je res. Ali oni so si znali pomagati drugače. Kadar jih je začelo, izgovorili so se, da je mraz, zapri občinski urad, odišli v krčmo, kjer so se lepo gredli.

Kar dopisnik govori o štiridnevnih sejah za stvari, ki bi se mogle rešiti v enem dnevu, to je zrastle le iz njegove kratkovidnosti. To pa: 1.) občinske seje so bile po dneve največ radi občinskih računov, ki so bili predloženi po pregledačkih po štiri leta nazaj, to je za leta 1900, 1901, 1902 in (deloma) 1903. Občinski račun bi bil imel biti predložen vsako leto v eni vsakoletni prvi občinski seji. Ker se pa to ni vršilo, moralo se je sedaj ob enem vršiti. 2.) So bili vsi sklepi občinskih sej let 1900, 1901, 1902 in (deloma) 1903 neveljavni, ker niso občinski odborniki nič poročali o njih dež. odboru. Zato so se morali vsi ti sklepi v zadnjih občinskih sejah ponoviti, oziroma se je moralo razpravljati. To pa je zahtevalo mnogo časa.

Vprašali bi gosp. dopisnika: je-li morda sedanja občinska uprava zakrivila to?!

Če trdi dopisnik, da so seje v veliko škodo občinarjev, odgovarjamo, da ni res! Na škodo občine pa je bilo nekdanje gospodarenje, ko so priliznjenci zavajali bivšega župana M. h n i č a in se jih isti ni znal otrestiti, pak je prišel v navskrižje z občin. računi. (Zvišetek pride.)

Kruh za — živali! Neki tržačan je prišel v naše uredništvo ter nam predložil kos kruha, ki ga je dobil v tukajšnji mestni (glavni) bolnišnici. Kruh, ki smo ga okusili tudi mi, je črn kakor oni, ki ga dle v javni ubožnici revčezem, in je zraven tega še — precej kisel!

Tak kruh dajati bolnikom, to je po našem mnenju neusmiljeno, brezvestno!

Tako slabega in tako črnega kruha ne peče nijeden tržaških javnih pekov. Ako se pomisli, da hrana v tržaški bolnišnici stane 2 K 27 stot. na dan, je pač prava sramota, da nesrečnikom, ki iščejo v imenovanem zavodu dragocenega zdravja, dajajo v hrano neko zmes, ki sestoji bogve iz česa: iz pšene čne moke gotovo ne.

Vrhu tega, nam je dotičnik sporočil, da se že sedaj nahajajo na raznih posteljah — stenice! Kaj bo pa, ko nastopi poletje?!

Gospoda! Roko na srce in vsmilite se nearečnikov! Ako ne pomore to — pošljemo kos omenjenega kruha na kako višje mesto!

Za črnovojnike. Vse one vojske so ba, ki so pristojne v Trst in so bile leta 1892. na novačenju ter potrjene v vojake, se imajo tekom meseca februarja zglasiti na mestnem magistratu (ulica M. u d a v e c c h i a št. 2. III. nadstr. vrata 4.), da oddajo svojo vojsko, oziroma deželnoobrambeno prehodnico (pas) in da vdobe črnovojniško prehodnico.

Poveljnik pristanišča v Pulj. V krogih vojne mornarice se š. ri govornica, da pojde koncem junija tega leta poveljnik pristanišča in trdnjave v Pulj, admiral Fran baron Minutillo v pokoj ter da bo imenovan njegovim naslednikom sedanji načelnik pomorskega tehniškega komiteja kontreadmiral vitez Ripper.

Gospod vitez Kornelij Gorup pl. Slaviniški podaril je »Trgovskemu izobraževalnemu društvu« znesek 50 kron, da počasti spomin blagopokojnega Karola Slavika, očeta našega odvjetnika g. Dr. Ed. Slavika in njegovega brata g. Roberta Slavika.

»Dramatično društvo« priredi prihodnjo nedeljo dne 19. t. m. ob 4 uri pop. pri Sv. Ivanu ljudsko prestavo »Rokovnjače«.

Štrajk v Nabrežini. Pišejo nam 15. februarja: Danes se je pridružil štrajkujočim kleesarjem se 600 kamenolomcev in se more reči, da je v Nabrežini navstal splošni štrajk.

»Sokol« v Voloskem Opatiji priredi dne 19. februarja svoj veliki ples v veliki dvorani »Narodnega doma« v Voloskem. Začetek točno ob 9. uri večer.

NAZVANILLO

za
redni občni zbor
„Obrotnijskega društva“ v Barkovljah
ki se bo vršil
dne 1. marca 1905
v društvenih prostorih ob 7. uri zvečer.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Odobrenje letnega računa.
4. Razni nasveti in predlogi.
5. Volitev odbora.

ODBOR

Hlev za konje, ki se je nahajal v ulici Cecilia se je premestil na stari seneni trg (radej vojašnice).

Proda se hiša z 8 prostori s plinom napeljanimi, vodnjakom in lepim vrtom v bližini cerkve v Rojanu. Naslov pove uprava „Edinosti“.

Zaloga istrskega vina
Frst, ul. S. Francesco d'Assisi št. 2
Prodaja na debelo in drobno.

Istrski teran prvih kletij iz Višnjana po 36 novč. belo sladko, osušeno 56
Franko na dom v sodčehkih od 5 litrov naprej. Krčno rjem in tratorjem po dogovoru. — Darilo K 2000 se izplača istemu, koji bi zamogel dokazati, da je vino ponarejeno ali pomešano z drugimi snovmi.

Kdor se hoče dobro in z veliko ekonomijo

obleči, naj se poda v
prodajalnico
izgotovljenih oblek
I. FARCHI Barriera vecchia 5
kjer se vsaki dan izdeluje obleka
v lastni krojačnici.

C. kr. priv.

Riunione Adriatica di Sicurtá

Glavnica in rezervni zakladi društva glasom bilance 31. decembra 1902.

Zadružna glavica (od kojih vplačano K 3.200.000)	K	8.000.000
Rezervni zakladi dobi-kov		7.133.580
zaklad proti vpadanju vrednosti javnih efektov		3.700.580
Rezervni zaklad premij za zavarovanja		71.255.752
Zavarovanja na življenje v veljavi		254.966.140
Izplačane škode v vseh oddelkih od ustanovitve društva (1838—1902)		498.919.050

Društvo sprejema po jako ugodnih pogojih zavarovanja proti požaru, strelji, škodi vsled razstrelb olomu kakor tudi prevozov po suhem in m rju; sklepa pogodbe za zavarovanje življenja po raznovrstnih kombinacijah, za glavnicne, rente plačne do smrti ali po smrti zavarovanca, doto otrokom itd.

Restavracija

„Alla Città di Francoforte“

ulica Molin Piccolo št. 17

vizual ulice Saverio Mercedante št. 4 (ex Piazza della Zonta)

toči izvrstno in vedno sveže

steinfeldsko pivo

kakor tudi dobra in pristna vina.

Kuhinja vedno z dobrimi jedili

preskrbljena.

Postrežba točna in cene nizke.

Se toplo priporoča

Rudolf Szoboszlaj

gostilničar.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je otvoril
v ul. Scalinata št. 4 (vogal ul. Giuseppe Caprin ex Erta)
PRODAJALNICO z mrtvaškimi predmeti, vencev, cvetic itd.
v velikej izberi
ANGELJ BUSETTI.

Odlikovana v Rimu s zlato kolajno in zaslužnim križcem —
Odlikovana tovarna
za čopiče in šetke
IVAN ANGELI
ulica Vincenzo Bellini (nasproti cerkve sv. Antona novega).
Edini specialist za izdelovanje zidarskih in slikarskih čopičev; lastna specialiteta čopičev za barvanje s pokostjo.
Pleteni naslanjači francoskega sestava im nedosežne kakovosti.
Se ne boji nikake konkurence glede zmernih cen kakor tudi izvrstnega izdelka.
Čuvati se je dobro, da se ne zamenja moja tvrdka s konkurenti jednakega imena.

Gostilna T. MAJČEN

ul. Nicolò Macchiavelli 34 (ex Fornj).
Toči istrska in dalmatinska vina, beli opolo, posebna tirolska vina. Prve vrste pivo.
Gorke in mrzle jedila.
Sprejema naročbe na kosila in večerje.
N.š. Za družino istrsko vino po 36 od 5 litrov naprej po 34.

Ivan Koschel

prodajalnica jedilnega blaga

TRST. — Trg Barriera vecchia 8 — TRST.
Prodaja na debelo in drobno. Moka pr ih mlinov Ogrske in Levanta. Otrobi. O es. Testenine tu in inozemske itd. itd.

„SANUS“
novi higijenični zobotrebniki
disinfektirani parfemirani
zaprosen patent
se prodajajo povsod.
C. COMINI, Trst Barriera 28

Izvrstno jedilno olje

po 28 novč. liter v novi prodajalnici

A. BERINI & A. STRINGARI

ulica di Torre bianca 45.

Kis, milo, sveče in soda.

Jedilno olje po 28 novč.

ULICA CASERMA št. 6

PRODAJALNICA manufaktur

in drobnarij, bombaževine, fuštanja, izgotovljenega perila, krp itd. itd.

vse po najnižjih cenah.

Ivan Visintini.

Anton Zerjal

TRST — ulica Belvedere št. 3 — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom v mestu, okolici in na deželi vedno sveže jedilno in kolonijalno blago, tu in inozemskih testenin, raznovrstnega olja. Pošilja na deželo na debelo in drobno.

Cene zmerne.

MIRODILNICA

Emiliju Cumar pok. Friderika

Općina št. 209 zraven kavarne „All'Elletrovia“

Velika izbira in zaloga

šip, žebljev, barv, čopičev, mineralnih vod,

vinskega špita, voščenih in lojevih sveč.

Kislino, laneno olje, navadno in dišeče milo.

Nad 40-leten vspeh.

Najstarejša medicinska specialiteta naše pokrajine.

PASTIGLIE PRENDINI

(od ogolunjene sladke škroje)

Iznajditelj in izdajatelj P. PRENDINI v TRSTU.

Odlikovane z kolajnami in diplomami na prvih mejnarnodnih razstavah.

Počasčene se zaupanjem odličnih zdravnikov ter predpisane kot domače zdravilo pri: grloboju, kašlju, hripavosti, upadanju glasu, kataru.

Zamorejo jih vživati tudi otroci, nadalje pevci, govorniki ter učitelji, da zadobé čist in svež glas.

NB. Pazite na nepošteno ponarejanja ter zahtevajte vedno „Pastiglie Prendini“.

V skatlicah: v lekarni „Prendini v Trstu“ ter v vseh boljših lekarnah tukaj in v Evropi.

Trgovci!

Dopisujte v svojih trgovskih poslih vedno v slovenskem jeziku in zahtevajte vselej slovenske račune!

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON
TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5
MEBLOVANJE PO NAJMODERNEJSIH ZAHTEVAB
KATALOGI BREZPLAČNO.

Izgotovljene obleke
v velikej izberi
K K K K K K za moške in dečke pri tvrdki
FRAN KALASCH v ulici Arcata št. 9
(vogal ulice Sapone).
Popolnoma konkurenčne cene. Črne obleke od 30 do 50 K.

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.
(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.
Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike
mej Trstom in Novim Jorkom.
Hitri in elegantni novi brzoparobrod
GERTI
6000 ton. odpluje dne 14. februarja v Novi York.
Potnina znaša III. razred K 165.—, I. razred K 300.—.
Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.
Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Tržaški grafični zavod
A. G. Salom
TRST — Corso št. 2 — Telefon 742
Pečati od kavčuka, kovine ali elastike.
Numeratori. Paginatori. Vrežbe. Artistični in trgovski pečati. Pisalni stroji ter stroji za pomnoževanje s pripadki. Napisni in erke od cina, bronu in pokosti. Fonografi. gramofoni, cilindri in plošče. Eliografski papir za pomnoževanje s pomočjo luči. — Mehanična delavnica za popravljanje pisalnih strojev vseh vrst.
Se govori slovensko in hrvatsko.

Podpisani si dovoljuje naznanjati cenjenemu občinstvu, da je otvoril
prodajalnico manifakturnega blaga na
trgu sv. Ivana št. 1.
V zalogi bo držal tudi veliko izbero perila, platenine, krp, pregrinjul in preprog kakor tudi bogat izbor drobnarij.
Spoštovanjem
Viktor Bertoli.

Po visokoj kr. zemaljskoj vladi proglašena ljekovitom vodom radnišcom
Apatovačka kiselica
naravna a kaličko auratična litijska kiselica, vrlo bogata ugljenom kiselinom izvr tno: **popud kristala čisto stolno piće** — Glasoviti liečnički auktoriteti prepisuju ovu kiselico s najboljim uspjehom kod svih bolesti probavnih orga-a i grkljana proti uloz ma i reumi, kod želučadnog, pluć og, grlenog i svih drugih kataru proti hemeroidima (zlatnoj žili), kod boli bubrega, mjehura, kamenca, šećerne bolesti, zrnatih i nateklih jeta a, žgaravice i mnogih drugih bolesti. Prokušano izvrstno i nenadkriljivo sredstvo kod spolnih i mnogih drugih ženskih bolesti.
Analizirane ju prof. dr. E. Ludwig, c. kr. dvorski savjetnik i kr. prof. dr. S. Bošnjaković.
Nagrađjena na mnogim velikim strukovnim izložbama sa 15 zlatnih medalja.
„UPRAVITELJSTVO VRELA APATOVAČKE KISELICE“
ZAGREB, Ilica br. 17.
Dobiva se u svim liekarnama, trg. mrođija, restauracijama i gostionama. Glavno zastupstvo za Trst i Istru: **Johannes Klingenberg & Comp.** u Trstu ul. Giorgio Galati št. 6, 1.

Germania New-York
zavarovalna družba na življenje.
Ustanovljena 1860.
Glavno ravnateljstvo za Evropo: Berlin W., Behrestr. 8 lastna hiša
Glavni zastop za Avstrijo: Dunaj I., Stubenring 18 lastna hiša
Zavarovanja veljavna konce a l. 1903 K 503,000,000
Aktiva glasom bilance konce m l. 1903 162,000,000
Dohodki na premijah in obrestih v l. 1903 26,500,000
Preostanek letnega računa 1,596,000
Posebne ugodnosti
koje nudi GERMANIA v NEW-YORKU svojim zavarovancem:
1. Prva dividenda se računa že v drugem letu od izdanja police.
2. Police so neizpodbitljive že po tretjem letu izdanja tedaj veljavne tudi, ako se je podalo krive podatke ob vstopu in če je zavarovaneec umrl vsled samomora ali dvoboja.
3. Družba sprejema tudi rizik zavarovanja za slučaj vojske, ali da bi bilo treba zvišati premijo. (Vojski podvrženim zavarovancem se odpiše prve tri dividende v dotični zaklad ter se ta svota vrne po 45 letu, ako je policia še v veljavi in ako se ne pojavi vojska v Nemčiji, Avstriji in Švici).
4. Dovoljena so potovanja zavarovancev po vsej Evropi in zapadni Ameriki, ne da bi se s tem zvišala premija.
Rezerva na premijah vseh zavarovancev v Avstriji je položena pri ces. kr. ministerijalnem zakladnem uradu na Dunaju.
GLAVNI ZASTOP V TRSTU: ulica Chiozza št. 4.